

Ragunda kommun
ragunda.kommun@ragunda.se
Rektor för Kulltaskolan
anna.schonning@ragunda.se

2018-12-06

Dnr 400-2017:10221

Beslut

efter kvalitetsgranskning av grundskolans arbete för
att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och
beprövad erfarenhet vid Kulltaskolan i Ragunda
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av grundskolans arbete för att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Syftet är att granska kvaliteten i rektorns och huvudmannens arbete med att, utifrån identifierade behov, skapa förutsättningar för att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar och arbetar för att utbildningen i skolenheten, utifrån identifierade behov, ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet?
2. I vilken utsträckning skapar huvudmannen förutsättningar och arbetar för att utbildningen i grundskolan, utifrån identifierade behov, ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet?

Granskningen utgår från följande definitioner av begreppen vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet:

Vetenskaplig grund – att skolorna såväl ska använda kunskap som härrör från vetenskapliga studier som att praktisera ett systematiskt utforskande för att kritiskt kunna granska, pröva och sätta resultat i ett sammanhang.

Beprövad erfarenhet – erfarenhet som är prövad, dokumenterad och genererad under längre tidsperiod och av många.

Granskningen genomförs i 30 skolenheter och deras respektive huvudman. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Kulltaskolan och Ragunda kommun, som är huvudman för skolan, ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Kulltaskolan och Ragunda kommun den 5 och 6 november 2018. Besöket och intervjuerna genomfördes av Mirzet Tursunovic och Magnus Jonasson. Intervjuer med lärare, rektor och tjänstemän hos huvudmannen har genomförts.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten från de granskade skolorna och huvudmännen i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av det granskade området. Därefter följer en motivering till det utvecklingsområde som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Bakgrundsfakta

Ragunda kommun är belägen i Jämtlands län och har cirka 5 400 invånare. Kommunen erbjuder utbildning vid fyra grundskolor. Två av skolorna har årskurserna F-3, varav Kulltaskolan är en av dem. En skola har årskurserna F-9 och en har årskurserna 4-9. På Kulltaskolan finns förskoleklass, årskurs 1-3 samt fritidshem. Vid besöket har Kulltaskolan 121 elever i förskoleklass och årskurs 1-3.

Samtliga huvudmän och rektorer vid de skolor som besökts i samband med kvalitetsgranskningen har ombetts att lämna en verksamhetsredogörelse till Skolinspektionen. I den beskrivs det mest omfattande utvecklingsarbetet som pågår.

Utvecklingsarbete Kulltaskolan:

Skolan deltar i Skolverkets utbildningssatsning "Läslýftet". Utöver att delta i Skolverkets utbildningssatsning bedriver Kulltaskolan följande utvecklingsarbeten: Coachande förhållningssätt och coachande samtal, inkludering och formativ bedömning.

Utvecklingsarbete Ragunda kommun:

Kommunen deltar gemensamt i Skolverkets utbildning om Nyanländas lärande. Ragunda kommun deltar även i Skolverkets satsning "Skola och arbetsliv". Utöver att delta i dessa utbildningar bedriver kommunen också ett kommungemensamt utvecklingsarbete rörande det systematiska kvalitetsarbetet i samarbete med Mittuniversitetet.

Skolinspektionens bedömning

Kulltaskolan

Det finns en tydlig ansvarsfördelning på Kulltaskolan i arbetet med att utveckla utbildningen så att den vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Av Intervjuer med lärarna framkommer att dessa arbetar aktivt med att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Förstelärarna vid Kulltaskolan är väl orienterade i relevant forskning inom skolvärlden som de presenterar för personalen på skolan. Vid Kulltaskolan ansvarar rektorn i nära samarbete med biträdande rektorn, förstelärarna, skolcoacherna och lärarna för att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vid Kulltaskolan finns två förstelärare, en vars huvudsakliga uppdrag är att driva utvecklingsarbete kring inkludering. Den andra försteläraren ansvarar för att driva utvecklingsarbete rörande kollegialt lärande och coachning som huvuduppdrag. Förstelärarnas uppdrag består i att bland annat handleda lärarna, ansvara för det kollegiala lärande i arbetslaget tillsammans med rektor och driva pedagogiska frågor.

Rektorn och lärarna vid Kulltaskolan kartlägger och prioriterar systematiskt utbildningens behov och utvecklingsinsatser. Rektorn uppger att det finns ett av huvudmannen uppbyggt system som skolorna använder sig av i sitt arbete med att följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen, "Barn- och utbildningsutskottets årshjul". Årshjulet är under uppbyggnad och är en del i det utvecklingsarbete som bedrivs avseende det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå med stöd av Mittuniversitetet. Systematiken i årshjulet har gjort att det blivit tydligare att se vilka utvecklingsområden som behöver diskuteras och prioriteras utifrån de behov som framkommer i kartläggningarna. Måluppfyllelse, olika enkäter och utvecklingssamtal används bland annat som underlag till de kartläggningar som görs av utvecklingsbehoven vid skolan. Uppföljning av de utvecklingsarbeten som bedrivs på Kulltaskolan sker såväl utifrån rutiner i organiserad form som i det vardagliga arbetet. Det organiserade arbetet sker veckovis i form av olika möten, varav arbetslagsmötet är en form. I det dagliga arbetet sker uppföljningar genom informella avstämningar lärare emellan där exempelvis arbetssätt inom ramen för utvecklingsarbetet med coachande förhållningssätt kan vara något som följs upp och diskuteras efter en lektion.

Av granskningen framkommer att dokumentation tidigare har varit eftersatt men att skolan nu bedriver ett aktivt arbete med att dokumentera verksamheterna. Som ett stöd i detta arbete använder sig såväl huvudman som rektorer och lärare av en gemensamt framtagna mall och analysunderlag. En mall och ett underlag som enligt huvudmannen styr upp så att det tittas på samma frågor och görs jämförbara analyser ute i verksamheterna.

En faktor som är med i analysen av utvecklingsbehoven i skolan är skillnaden mellan pojkar och flickor, deras förutsättningar och behov.

På Kullstaskolan ser rektorn till att kunskap söks och inhämtas utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt i relation till verksamhetens behov. Lärarna har förutsättningar att söka efter och ta del av vetenskaplig kunskap genom den struktur för möten som finns på skolan. Förstelärarna och huvudmannens utvecklingsgrupp där rektorerna för grundskolorna i kommunen ingår håller sig uppdaterade om hur aktuell forskning ser ut på skolområdet. Denna forskning delges sedan lärarna kontinuerligt vid olika möten på Kullstaskolan. Förstelärarna och lärarna är väl insatta i forskning och tar aktivt del av ny forskning via olika informationskanaler på nätet såsom exempelvis ämnesportaler, Skolverkets material, Skolinspektionen, diskussionsgrupper och facktidsskrifter. Rektorn uppger vidare att såväl hon som lärarna annars generellt sett förhåller sig granskande och kritiskt till vad som kan uppfattas som trender. Som exempel anges att några av lärarna har valt att testa att arbeta med "grej of the day" medan andra lärare förhållit sig mer avvaktande med att pröva tills arbetet utvärderats.

Rektorn ser till att valda utvecklingsinsatser anpassas och integreras vid Kullstaskolan. Lärarna är delaktiga såväl under kartläggning som inför beslut om utvecklingsområden och de val av insatser som görs på Kullstaskolan. Såväl utvecklingsområden som insatser är därmed förankrade hos lärarna innan de börjar provas och genomförs i utbildningen.

Lärarna upptäckte inledningsvis i utvecklingsarbetet med coachande förhållningssätt att det i olika utsträckning var svårt att arbeta med de reflekterande delarna då det kan finnas olika behov i en och samma elevgrupp. Insatserna i arbetet differentieras och anpassas därför efter elevgruppens förutsättningar och behov. Ett resultat av arbetet med coachande förhållningssätt har blivit att gränsen för extra anpassningar har förskjutits. Numera erbjuds eleverna ett varierat och stort utbud med generella anpassningar redan från början.

Skolinspektionen konstaterar att det finns strukturer på Kullstaskolan som möjliggör att erfarenheter kan utvecklas till beprövad erfarenhet. Rektorn, förstelärarna och lärarna träffas kontinuerligt i organiserade former för att följa upp utvecklingsinsatserna och delge varandra de erfarenheter som görs i arbetet. Därmed omfattas alla lärare av arbetet. Kompetensutvecklings- och fortbildningsinsatser som genomförs delger rektorn, biträdande rektorn, förstelärarna och lärarna varandra kontinuerligt varje vecka i samband med arbetslagsmöten.

Huvudmannen och rektorerna samverkar för att systematiskt kartlägga utvecklingsbehov ute på grundskolorna. Som tidigare framkommit har huvudmannen ett uppbyggt system för att kartlägga de behov som finns på huvudmannens grundskolor, "Barn- och utbildningsutskottets årshjul". Detta används för att systematiskt identifiera behov av utvecklingsarbete och i uppföljning och utvärdering av de insatser som sätts in som en följd av de identifierade behoven på skolorna. Resultat av kartläggningar, uppföljningar och utvärderingar utifrån årshjulet diskuteras vid regelbundna dialoger som förs mellan utskott, förvaltning, rektorer och lärare. Årshjulet har enligt huvudmannen gjort att det blivit tydligt vilka frågor som ska prioriteras och diskuteras ute på skolenheterna. Huvudmannen uppger att förstelärarna framöver på uppdrag av huvudmannen och rektorn regelbundet ska presentera de pågående utvecklingsarbetena vid skolorna för barn- och utbildningsutskottet, hur dessa fortskrider och vilken effekt de får på elevernas utbildning.

Ragunda kommun

På huvudmannanivå har huvudmannen valt att använda sig av socioekonomiska faktorer som en del i analysen av skolornas resultat på de för skolorna gemensamma utvecklingsarbetena. Huvudmannen har en god insikt i skolenheternas olika utvecklingsbehov och är väl insatt i och kan redogöra för Kulltaskolans behov och förutsättningar och var skolan befinner sig i sitt utvecklingsarbete.

Utifrån kartläggningarna tas fram såväl centrala utvecklingsområden som är gemensamma för alla skolor som utvecklingsområden som är specifika för de olika skolorna. Huvudmannen fattar i samverkan med rektorerna beslut om vilka utvecklingsområden som ska prioriteras. Nyanländas lärande och coachande förhållningssätt är två exempel på för skolorna gemensamma utvecklingsområden. Specialpedagogik för lärande genomförs specifikt vid en skola utifrån de behov som framkommit där. Arbetet med coachande förhållningssätt syftar till att öka måluppfyllelsen, uppmuntra elevernas ansvar för sitt lärande, öka trivseln i grupperna samt att öka eleverna självkänedom.

Skolinspektionen konstaterar att det finns strukturer på huvudmannanivå för att arbetet med utbildningen ska vila på vetenskaplig grund i Ragunda kommun. I kommunen finns en utvecklingsgrupp på huvudmannanivå där företrädare för huvudmannen, förskolechef och grundskolerektorer i kommunen ingår. Gruppen träffas veckovis och en stående punkt på dagordningen är att gruppen ska hålla sig uppdaterade och diskutera aktuell forskning på skolområdet utifrån ett kritiskt vetenskapligt förhållningssätt. Denna forskning delges sedan såväl förstelärare som lärare kontinuerligt ute på skolorna.

Ragunda kommun har ett etablerat samarbete med Mittuniversitetet som stöttar huvudmannen i arbetet med skolutveckling och bidrar därigenom även med att söka efter och presentera aktuell forskning.

Även om det framkommer att rektor och huvudmannen i flera avseende skapar förutsättningar för, och arbetar för, att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet visar granskningen att det finns del i verksamheten som behöver utvecklas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område.

- Huvudmannen behöver se till att de strukturer som finns inom Ragunda kommun utvecklas så att de möjliggör att lärares erfarenheter kan utvecklas till beprövad erfarenhet.

Skolinspektionen bedömer att Ragunda kommun har tydliga strukturer på huvudmannanivå för att arbetet med utbildningen ska vila på vetenskaplig grund. Däremot saknas strukturer på huvudmannanivå som möjliggör att lärares erfarenheter kan utvecklas till beprövad erfarenhet.

Som tidigare framkommit finns det strukturer på skolorna, däribland Kulltaskolan som möjliggör att erfarenheter kan utvecklas till beprövad erfarenhet. Motsvarande strukturer är i dagsläget inte ännu på plats på huvudmannanivå i Ragunda kommun.

Av Skolverkets definition av beprövad erfarenhet framgår att erfarenheter från undervisning behöver vara prövade, dokumenterade och genererade av många, och under en längre tid, för att de ska kunna anses vara beprövade erfarenheter.

För att erfarenheter ska kunna utvecklas till beprövad erfarenhet krävs att dessa delas av många. Ragunda kommun har få skolenheter varför Skolinspektionen även rekommenderar Ragunda kommun att inleda ett erfarenhetsutbyte med andra kommuner i arbetet med att utbildningen ska vila på beprövad erfarenhet. Erfarenheterna och utfallet av hur väl olika praktiserade metoder fungerat behöver också systematiseras och dokumenteras så att de kan spridas och prövas av många.

Detta innebär att Ragunda kommun på huvudmannanivå behöver se till att utveckla motsvarande eller liknande strukturer som finns på skolorna, däribland Kulltaskolan, och möjliggöra för lärarna att systematiskt delge varandra erfarenheter mellan skolorna och reflektera över om dessa kan vara generaliserbara och kan utgöra en grund för beprövad erfarenhet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den (sex månader efter beslutet) **7 juni 2019** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits och vilka effekter de gett utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

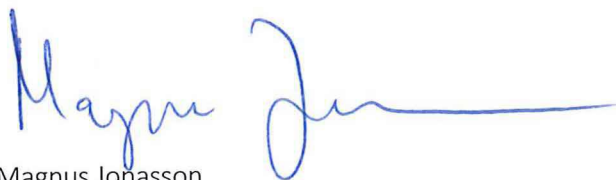
Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post, till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (Dnr 400-2017:10221) i de handlingar som sänds in. Som stöd för redovisningen kan bifogad mall (Bilaga 2) användas.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Mirzet Tursunovic och undervisningsråd Anna Wide deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Roland Fallström
Enhetschef

Magnus Johansson
Utredare

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/grundskolans-arbete-for-att-utbildningen-ska-vila-pa-vetenskaplig-grund-och-beprovad-erfarenhet/>

Bilaga 1: Författningsstöd – Grundskolans arbete för att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Utformningen av utbildningen

Skollagen (2010:800)

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 §, tredje stycket).

Förarbeten

Prop. 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet s 223 - 224

Innebörden av begreppet vetenskaplig grund finns utvecklad i förarbetena till högskolelagen. Regeringen anser att de krav som ställs på skolan att ge eleverna förutsättningar att erövra kunskaper blir alltmer omfattande och att det är nödvändigt att ta ställning i etiska frågor inom alla kunskapsområden. Informationsteknikens utveckling ger snart sagt obegränsad tillgång till information men denna måste ordnas, granskas, värderas och omvandlas till kunskaper. Att ta ställning i politiska och moraliska frågor kräver också en god kunskapsgrund. De nationella styrdokumenterna ger läraren utrymme att välja innehåll och metoder för att nå målen. Detta kräver ett vetenskapligt förhållningssätt i bemärkelsen att kritiskt granska, att pröva och att sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang. Arbetet i skolan med att välja innehåll och metod och att värdera resultatet ska därför präglas av ett vetenskapligt förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevant forskning och beprövad erfarenhet. Utbildningen, och de läroplaner och kursplaner som styr den, vilar självklart på forskningsbaserad grund och beprövad erfarenhet. Detta bör markeras i lagen. Regeringen föreslår formuleringen att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Både utbildningens innehåll och den pedagogik som används omfattas av bestämmelsen. Formuleringen tydliggör också lärares ansvar att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund. Beträffande formuleringen om att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet", så gäller den, som ovan redovisats, utbildningen i vid mening och utgör en del av grunden för verksamheternas styrdokument.

Offentliga utredningar

SOU 2018:19. Forska tillsammans – samverkan för lärande och förbättring s 25 - 27

Vetenskaplig grund

Begreppet vetenskaplig grund definieras inte i skollagen utan har av Skolverket, i linje med propositionen Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet (prop. 2009/10:165), preciserats till att arbetet i skolan ska utgå från ett vetenskapligt förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevanta forskningsresultat och beprövad erfarenhet. Skolverket ger följande beskrivning av begreppet: "Vetenskaplig grund innebär att kritiskt granska, pröva och sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang samt söka efter förklaringar och orsakssamband i tillgänglig relevant forskning". Enligt utredningen

beskriver denna tolkning närmast ett förhållningssätt till vetenskap – ett forskningsbaserat arbetssätt. Skolforskningsinstitutet särskiljer begreppen vetenskaplig grund och vetenskapligt förhållningssätt. Man understryker att det är undervisningen som bedrivs som baseras på resultat från vetenskapliga studier, både avseende innehåll och hur man undervisar. Ett vetenskapligt, eller kritiskt, förhållningssätt är däremot något man själv utvecklar. Ett vetenskapligt eller kritiskt förhållningssätt bör enligt Skolforskningsinstitutet alla ha i alla sammanhang där man planerar, genomför eller utvärderar sin undervisning. Vad gäller skollagen är det utbildningen som ska vila på vetenskaplig grund. I 1 kap. 3 § skollagen definieras utbildning som den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål. Undervisning definieras som sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden.

Beprövad erfarenhet

Beprövad erfarenhet är ett begrepp som är särskilt kopplat till yrkesgrupper inom områdena hälso- och sjukvård och skola. Även om uttrycket i sig är komplext så har det tillkommit för att omfamna dimensioner av kompetenser som är av vikt i praktikens utövning till gagn för patienter, elever och studenter (och även anhöriga). Beprövad erfarenhet framställs ibland som att det omfattar allt övrigt som inte täcks in av det som är vetenskapligt grundat.

Det är olyckligt för begreppet får därmed ett otydligt berättigande. Många av de problemområden där den beprövade erfarenheten har bidragit till kunskapsuppbyggande och professionens kompetensutveckling utgör också en viktig grund för identifiering och precisering av forskningsfrågor. Beprövad erfarenhet kopplas ofta samman med lång erfarenhet men bör mer beskrivas genom de professionella erfarenheter som upprepat har identifierats, observerats, verifierats och accepterats av professionen. Den beprövade erfarenheten är i första hand kontextuell och lokal, ofta kollektiv inom en profession och tydligt kommunicerad för att kunna användas av flertalet. Skolverkets definition av beprövad erfarenhet (kunskap som är genererad vid upprepade tillfällen över tid, som är dokumenterad och kvalitetssäkrad) ger lite utrymme för att vidareutveckla och framhålla betydelsen av den erfarenhetsbaserade professionskunskapen. I många undervisningssituationer behöver den beprövade erfarenheten vara vägledande i de fall då vetenskaplig grund inte finns att tillgå. Den beprövade erfarenheten är en värdefull komponent i det dagliga utövandet av lärarprofessionen med konsekvenser för lärande som behöver beskrivas, reflekteras och få acceptans. Den bör också ses som en likvärdig komponent och ett komplement inom praktisk forskning där den i sig kan utgöra en startpunkt för att beforska praktiken.

Ställningstaganden

Skolverket¹

Forskningsbaserat arbetssätt

Att arbeta forskningsbaserat innebär att systematiskt undersöka och utveckla den egna verksamheten utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. För att göra det

¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskningsbaserat-arbetssatt/att-arbeta-forskningsbaserat>

effektivt krävs ett vetenskapligt förhållningssätt där man diskuterar, kritiskt granskar, använder och utvärderar relevant forskning på utbildningsområdet och annan systematiskt framtagen kunskap.

Forskningsbaserat arbetssätt ställer krav på en hög grad av systematik, begreppsmedvetenhet och struktur. Detta arbetssätt ska inte enbart förstås som att lärarlaget sitter ner och diskuterar eller att vi förlitar oss på den egna uppfattningen eller magkänslan. När det gäller att utveckla kvaliteten i undervisningen innebär det att det ska finnas stöd i forskningen för de metoder som skolan använder och de kunskaper som skolan lär ut. Ett forskningsbaserat arbetssätt innebär alltså att medvetet använda sig av både vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet som bas för det egna kvalitets- och utvecklingsarbetet.

Ett forskningsbaserat arbetssätt innebär att inta ett vetenskapligt förhållningssätt och kan sammanfattas med att man:

- Identifierar, formulerar och löser problem
- Verkar för att bygga kunskap och transparens
- Kritiskt granskar resultat

I det vetenskapliga förhållningssättet är transparens av vikt vilket innebär att vara öppen med metoden man använt för att andra ska kunna förstå och utvärdera hur man kommit fram till resultaten.

Systematiskt kvalitetsarbete och forskningsbaserat arbetssätt – inte samma sak

Grunden för det forskningsbaserade arbetssättet har likheter med det som i skollagen benämns systematiskt kvalitetsarbete. Ofta är det inom ramarna för skolans systematiska kvalitetsarbete som ett forskningsbaserat arbetssätt kan appliceras. Skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär att huvudmän, förskole- och skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen.

Verksamhetens resultat behöver dessutom följas upp, analyseras och bedömas i förhållande till vad vetenskap och beprövad erfarenhet lyfter fram som betydelsefullt. Även vid planering och prioritering av utvecklingsinsatser är det viktigt att ta hänsyn till aktuell forskning.

En viktig skillnad är dock att kvalitetsarbetets syfte är att utveckla verksamheten för att de nationella målen för utbildningen ska uppfyllas, medan syftet med det forskningsbaserade arbetssättet t.ex. kan vara att öka kunskapen inom ett för skolan eller förskolan relevant arbetsområde. Systematiskt kvalitetsarbete är en kontinuerlig form för arbetet med skolutveckling medan forskningsbaserat arbetssätt är mer av en ansats för att undersöka och utveckla. En viktig skillnad är också att det forskningsbaserade arbetssättet bygger på en begreppsapparat där begrepp som knyter an till den vetenskapliga metoden är viktiga inslag.

Skolverket (2012). Promemoria om vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, Dnr 2012:1700, s. 1 och 4.

Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Bestämmelsen om vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet riktar sig både till dem som utformar styrdokumentet, dvs. riksdag, regering och Skolverket och till enskilda lärare.

Både utbildningens ämnesinnehåll och metod/pedagogik ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Lärares ansvar och förutsättningar

Enskilda lärare har ansvar för att löpande hålla sig orienterade inom sitt ämnesområde.

Bestämmelsen reglerar indirekt rektorers, förskolechefers och huvudmäns ansvar att stärka lärares förutsättningar att bedriva undervisning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Läroutbildningen har ett ansvar för att utveckla blivande lärares förmåga att bedriva undervisning utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Nyutexaminerad lärares vetenskapliga förhållningssätt kan dock inte förväntas vara färdigutvecklat. Som yrkesverksam bör lärare ges stöd och vägledning från såväl mer erfarna kolleger som från relevant forskning.

Skollagen (2010:800)

Utbildning och undervisning

I denna lag avses med

- undervisning: sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden, och
- utbildning: den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål (1 kap. 3 § skollagen).

Huvudmannens ansvar för utbildningen

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen).

Ledningen av utbildningen

Rektor

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

En ställföreträdare får utses för en rektor (2 kap. 9 § skollagen).

Uppföljning och utveckling av utbildningen

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen (4 kap. 3 § skollagen).

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 4 kap. 3 § skollagen ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. (4 kap. 4 § skollagen).

Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet (SKOLFS 2012:98)

Uppföljning och utveckling av utbildningen

Verksamhetens resultat behöver dessutom följas upp, analyseras och bedömas i förhållande till vad vetenskap och beprövad erfarenhet lyfter fram som betydelsefullt i genomförandet. Även vid planering och prioritering av utvecklingsinsatser är det viktigt att ta hänsyn till aktuell forskning (s 11).

Bilaga 2: Mall för huvudmannens redovisning till Skolinspektionen

Utvecklingsområde 1:
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: